

Sygnatura akt III U 704/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 30-09-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 30-09-2014 r. w Koninie

sprawy **J. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania **J. N.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 30-05-2014r. znak:(...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. N. prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym począwszy od daty złożenia wniosku
2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .
3. Stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie istnienia okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie przyznania prawa do emerytury.

Sygn. akt III U 704/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 30.05.2014 r., znak: (...) odmówił J. N. przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wobec nie osiągnięcia – do dnia 1 stycznia 1999 roku – 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy uznał, iż odwołujący legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym łącznie 26 lat i 7 miesięcy, jednak żadnym okresem pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 15.03.1972 r. do 16.02.1975 r., od 3.01.1977 r. do 7.05.1992 r. oraz od 2.07.1992 r. do 17.06.1993 r. w „ (...) - K.” (...) na stanowiskach wymienionych w świadectwie pracy w warunkach szczególnych z dnia 24.02.1997 r. tj. monter konstrukcji stalowych, spawacz i wyżarzacz. Stanowiska te zdaniem organu rentowego nie odpowiadają stanowiskom wymienionym w przepisach resortowych tj. monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości, spawacz elektryczny i gazowy oraz pracownicy zatrudnieni w bezpośrednim

sąsiedztwie stanowisk spawalniczych w wydziałach spawalniczych. Ponadto podano, że wskazany w świadectwie charakter pracy przy spawaniu i wyżarzaniu elektrycznym jest niezgodny z charakterem pracy wykazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Wskazano również, że z karty obiegowej zmiany wynikają różne stanowiska pracy odwołującego jako monter i monter –wyżarzacz i nie można określić na jakim stanowisku i w jakim okresie pracował stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych. Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. N. podnosząc, że decyzja organu rentowego jest dla niego krzywdząca i nie zaliczono mu okresu pracy od 15.03.1972 r. do 16.02.1975 r., od 3.01.1977 r. do 7.05.1992 r. oraz od 2.07.1992 r. do 17.06.1993 r. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, pomimo tego, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na wysokościach jako monter konstrukcji metalowych i stalowych poprzez spawanie i wyżarzanie. Jednocześnie wniósł o zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, że materiał dowodowy zebrany w sprawie nie dał podstaw do uznania, że odwołujący spełnia warunki do otrzymania emerytury w obniżonym wieku.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

J. N. urodził się (...). Od dnia 15.03.1972 r. rozpoczął pracę w „E. – (...)– K.” (...) w K., gdzie pracował do dnia 16.02.1975 r. Następnie od dnia 17.02.1975 r. rozpoczął odbywanie służby wojskowej, którą zakończył w dniu 16.12.1976 r. W dniu 3.01.1977 r. odwołujący powrócił do pracy u dotychczasowego pracodawcy i kontynuował zatrudnienie do 7.05.1992 r.

W powyższym okresie tj. od 3.01.1977 r. do 7.05.1992 r. odwołujący był delegowany do pracy w B. (tj. od 10.03.1980 r. do 29.10.1983 r., oraz od 7.11.1983 r. do 7.02.1985 r.) a także wykonywał prace poza granicami kraju (tj. w okresach 17.07.1985 r. – 5.01.1986 r., 6.06.1986 r. – 19.07.1987 r., 19.04.1990 r. – 25.01.1991).

Od dnia 8.05.1992 r. do 1.07.1992 r. odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym. Później zatrudnienie w (...) było kontynuowane przez odwołującego w okresie od 2.07.1992 r. do 17.06.1993 r.

Wykonywane przez odwołującego prace w (...) w okresie od 15.03.1972 r. do 16.02.1975 r., od 3.01.1977 r. do 7.05.1992 r. oraz od 2.07.1992 r. do 17.06.1993 r. były wykonywane na wysokościach i odwołujący zajmował się montażem urządzeń i konstrukcji metalowych poprzez spawanie i wyżarzanie. Czynności te były związane z budową obiektów elektrowni na terenie całej Polski, w tym między innymi w B., B., (...), G. oraz na terenie ówczesnej (...), W.. Odwołujący zajmował się spawaniem elektrycznym rur, które po obróbce spawania wymagały wyżarzania, co polegało m.in. na założeniu azbestu. Były to prace wykonywane na wysokości od 30 do 100 metrów i były one nieodłącznym elementem budowy kotłów i konstrukcji stalowych. Czynnościom tym towarzyszył hałas oraz zapylenie. Prace te były przez odwołującego wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pracodawca „ (...) –K.” (...) w K. w świadectwie pracy z dnia 24.02.1997 r. potwierdził, że odwołujący był zatrudniony w okresie od 15.03.1972 r. do 17.06.1993 r., przy czym w okresach 15.03.1972 r. - 16.02.1975 r., 3.01.1977 r. - 7.05.1992 r., 2.07.1992 r. – 17.06.1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości oraz przy spawaniu i wyżarzaniu elektrycznym na stanowisku monter konstrukcji stalowych, spawacz, wyżarzacz, wskazując, że stanowiska te są wymienione w wykazie A, dział V, pkt 1 oraz dziale XIV, poz. 12 pkt 1 i 6 stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez MB i PMB, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

W późniejszym okresie odwołujący był zatrudniony również w (...) S.A tj. w okresie od 21.06.1993 r. do 15.11.2002 r., w firmie (...) s.c. tj. w okresie od 1.04.1998 r. do 27.05.1998 r. w (...) Serwis Sp. z o.o. w K. tj. w okresie od 24.03.2003 r. do 30.06.2003 r. oraz od 1.07.2003 r. do 30.11.2013 r. Od 16.01.2014 r. do 30.06.2014 r. odwołujący był zatrudniony w (...) s.c. H. G. oraz W. R..

Wnioskiem z dnia 28.02.2014 r. J. N. wystąpił o przyznanie prawa do emerytury dołączając m.in.: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach u pracodawcy „ (...) –K.” (...) w K. potwierdzające, że odwołujący był zatrudniony w okresie od 15.03.1972 r. do 17.06.1993 r., przy czym w okresach 15.03.1972 r. -16.02.1975 r., 3.01.1977 r. -7.05.1992 r., 2.07.1992 r. – 17.06.1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości oraz przy spawaniu i wyżarzaniu elektrycznym na stanowisku monter konstrukcji stalowych, spawacz, wyżarzacz.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że odwołujący legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w łącznym wymiarze 26 lat i 7 miesięcy, w tym żadnym okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z uwagi na powyższe zaskarżoną decyzją z dnia 30.05.2014 r. organ rentowy odmówił J. N. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, zgromadzonych w toku postępowania oraz w oparciu o zeznania odwołującego J. N., a także świadków J. J., M. S., R. M., R. N., S. K.

Zeznania odwołującego oraz świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem są one spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają oraz korespondują z dokumentami rzeczowymi zebranymi w toku postępowania.

Treść dokumentów w oparciu, o które Sąd ustalił stan faktyczny nie budziła wątpliwości.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było rozważanie, czy odwołującemu J. N. przysługuje prawo do emerytury, a w szczególności ustalenie, czy legitymuje się on wymaganym okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U.2013,poz.1440) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 27 ustawy wymaga co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w przypadku mężczyzn.

Według art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tym dotychczasowym przepisem jest wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik wykonujący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Według § 2 wspomnianego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Stwierdza to zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W przedmiotowej sprawie Sąd zobligowany do rozstrzygnięcia wskazanego wyżej przedmiotu sporu przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z regułami procedury cywilnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ograniczenia dowodowe z wspomnianego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku nie dotyczą postępowania przed sądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UNK 186/97, publ. OSNAP 1998/11/342; LEX nr 32696).

Bezspornym jest, że odwołujący J. N. wiek emerytalny osiągnął w dniu (...). Organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego ustalił, że okres składkowy i nieskładkowy odwołującego wynosi łącznie 26 lat i 7 miesięcy. Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było uprawnienie odwołującego do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na warunki pracy w warunkach szczególnym lub szczególnym charakterze.

Decydujące znaczenie w tej kwestii ma stwierdzenie wykonywania obowiązków odpowiadających zakresowi prac wymienionych w wykazie A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99, publik. OSNP z 2000 r. nr 12, poz. 453; LEX nr 40224), które to rozporządzenie jest zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej będącej źródłem powszechnie obowiązującego prawa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2005 roku, I UK 351/04, publ. LEX nr 171515).

Odwołujący wskazał, że organ rentowy nie uwzględnił mu okresu pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy „ (...) – K.” (...) w K. w okresach 15.03.1972 r. -16.02.1975 r., 3.01.1977 r.- 7.05.1992 r., 2.07.1992 r. – 17.06.1993 r.

Postępowanie dowodowe wykazało, że J. N. w tym okresie zatrudniony był jako monter konstrukcji stalowych pracując na wysokościach przy budowie obiektów elektrowni na terenie całego kraju oraz za granicą. Praca odwołującego polegała na spawaniu elektrycznym oraz wyżarzaniu. Były to czynności niezbędne do budowy kotła elektrowni oraz konstrukcji stalowych na wysokościach od 30-100 metrów. Osobowy materiał dowodowy wskazuje przy tym, że wszystkie obowiązki odwołujący w tym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwie pracy z dnia 24.02.1997 roku zakład pracy wskazał charakter pracy odwołującego powołując, że odwołujący pracował na stanowiskach wskazanych w wykazie A dział V, poz. 1 pkt 5 oraz dz. XIV, poz.12 pkt 1 i 6 stanowiących załącznik nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu materiałów Budowlanych z dnia

1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez MBiPMB na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

Decydujące znaczenie ma jednak, jak już wskazano stwierdzenie wykonywania obowiązków odpowiadających zakresowi prac wymienionych w wykazie A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wobec powyższego Sąd jako pracę w szczególnych warunkach uznał okres zatrudnienia odwołującego od 15.03.1972 r. -16.02.1975 r., 3.01.1977 r.- 7.05.1992 r., 2.07.1992 r. – 17.06.1993 r. gdyż zdaniem Sądu w tych okresach J. N. pracował w szczególnych warunkach pracy wymienionych w wykazie A, dziale V, pkt 5 – prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz wykazie A, dziale XIV, pkt 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym – Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Na marginesie Sąd pragnie zaznaczyć, iż odwołujący w okresie od 17.02.1975 r. do 16.12.1976 r. tj. w czasie przypadającym na wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych odbywał służbę wojskową i po jej zakończeniu, w terminie 30 dni (tj. w dniu 3.01.1977 r.) powrócił do pracy na takim samym stanowisku co poprzednio zajmowane, co oznacza, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinien zostać mu zaliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 6.12.2006 r., III U 5/06, Lex nr 244005).

Okoliczność ta nie miała jednakże znaczenia dla ustalenia prawa odwołującego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym, gdyż odwołujący z pominięciem okresu służby wojskowej legitymował się ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Konkludując stwierdzić trzeba, że odwołujący J. N. spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Ukończył on bowiem 60 lat, posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie ponad 25 lat oraz w okresie od 15.03.1972 r. do 16.02.1975 r., 3.01.1977 r. do 7.05.1992 r. i od 2.07.1992 r. do 17.06.1993 r. tj. przez okres 19 lat, 2 miesiące i 29 dni wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. N. prawo do emerytury w obniżonym wieku – od daty złożenia wniosku.

Zgodnie art. 98 § 1 i § 3 kpc oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) sąd zasądził od pozwanego na rzecz odwołującego 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie Sąd na zasadzie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Ustalenie charakteru pracy odwołującego, nastąpiło na podstawie ustaleń, które nie mogły być brane pod uwagę przez organ rentowy z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed tym organem. Zgodnie bowiem z § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki z dnia 23 listopada 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę są przede wszystkim dokumenty (świadcstwo pracy). Odwołujący za okres pracy w „ (...) – K.” w K. powołał się na świadectwo pracy, w którym nie odwołano się do treści rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r.